

**«Қызылорда облыстық психикалық денсаулық орталығы» қызметіне
жүргізілген сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері
бойынша талдамалық анықтама.**

08 желтоқсан 2022 жыл

Қызылорда қаласы

1. «Қызылорда облыстық психикалық денсаулық орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы коммуналдық мемлекеттік кәсіпорнының (бұдан әрі -Орталық) қызметі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау объектісі болып табылады.

2. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бүйрығымен Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Ішкі талдау жүргізу мерзімі: 2022 жылдың 01-08 желтоқсан айы аралығы.

Ішкі талдау жүргізу кезеңі: 01.10.2022 ж. бастап 05.12.2022 ж.дейін.

3. Талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

- 1) Орталықтың қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) Орталықтың ұйымдастыруышлық-басқарушылық қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

4. Талданатын объект туралы мәліметтер

Қызылорда облысының әкімінің м.а Қ.Ысқаковтың 2019 жылғы 02 мамырдағы «Қызылорда облыстық денсаулық орталығы» мен «Облыстық наркология орталығы» №1378 қаулысы негізінде «Қызылорда облыстық психикалық денсаулық орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы коммуналдық мемлекеттік кәсіпорны болып қайта құрылды.

«Қызылорда облыстық психикалық денсаулық орталығы» өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан республикасының Зандарын, Президенті мен Үкіметінің нормативтік құқықтық актілерін, өзге де нормативтік құқықтық актілерді, Басқарманың ережесін басшылыққа алады.

Орталық өз қызметін бекітілген Жарғысы негізінде жүзеге атқарады.

Орталықтың функциялары:

- Алғашқы (дәрігерге дейінгі) медициналық – санитарлық көмек;
- Сараптамалық медициналық қызмет: еңбекке қабілеттілігін және кәсіби жарамдылығын сараптау (профилактикалық және мерзімділік тексеру), бозбола денсаулығы (әскери-медициналық) жай-күйінің сараптamasы;
- Алғашқы (дәрігерге дейінгі) медициналық-санитариялық көмек: ересектердің медициналық патронажы, балалардың медициналық патронажы;
- Жалпы клиникалық бөлім ересектерге, балалар мен жасөспірімдерге мына мамандықтар бойынша халыққа көмек көрсету;
- кеңестік-диагностикалық медициналық көмек;

- психиатрия;
  - психотерапия;
  - наркология
    - Мамандандырылған жедел медициналық көмек;
    - Диагностика: рентгенологиялық, функционалдық, клиникалық-биохимикалық, ультра дыбыстық;
    - Зертханалық диагностика: жалпы клиникалық, биохимиялық;
- Ересектерге және балаларға мына мамандықтар бойынша стационарлық көмек (Кәсіпорын қаралуында жатқан науқастарға ғана қызмет көрсетіледі): гинекология, массаж, стоматология, психиатрия, психотерапия, невропатология, жалпы терапия, офтальмология, оториноларингология, жалпы невропатология, жалпы терапия, офтальмология, оториноларингология, жалпы хирургия, дерматовенерология, эндокринология, медициналық реабилитология, әлеуметтік медициналық реабилитология, қалпына келтіретін емдеу: физиотерапия, емдік дene шынықтыру, парафиндік терапия, ине терапиясы, еңбек терапиясы, наркология, топтық психотерапия, психологиялық консультация, диетология, реаниматология, трансфузиология;
- Ересектерге мына мамандықтар бойынша стационарды алмастыратын көмек (Кәсіпорын қаралуында жатқан науқастарға ғана көрсетіледі): гинекология, психиатрия, психотерапия, невропатология, жалпы терапия, офтальмология, оториноларингология, жалпы хирургия, дерматовенерология, эндокринология, медициналық реабилитология, қалпына келтіретін емдеу: физиотерапия, емдік дene шынықтыру;
  - Есірткі құралдары психотроптық заттардың және прекурсорлардың айналымы саласындағы қызмет (денсаулық сақтау жүйесінде): психотроптық заттар мен прекурсорларды пайдалану, жою, тарату, сатып алу және сақтау;
  - Дәріханалық жағдайда дәрі-дәрмек дайындау және жіберу;
  - Салауатты өмір салтын қалыптастыру және насиҳаттау;
  - Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайлардағы психологиялық диагностика (тестілеу) және психологиялық көмек;
  - Алкоголизмге, нашақорлық пен уытқұмарлық дертіне шалдықсан ауруларды еріксіз емдеум және психиатриялық науқастарды еріксіз емдеу;
  - Медициналық-профилактикалық тексерулер (анықтамалар беру);
  - Стационарды алмастыратын көмек;
  - Үйде наркологиялық және психиатриялық медициналық көмек көрсету;
  - Жасырын және ақылы жасырын емдеу;
  - өтініш пен қарым-қатынас, жолдама негізінде, сондай-ақ шарт негізінде ПБЗ пайдалану фактісін және мас күйін анықтау үшін тәулік бойы куәландыру кабинеті;
  - Дәрігер-психиатрдың жарамдылық қорытындысы (окуға түсү үшін оқу орындарына және жұмысқа орналасуға берілетін);
  - Дәрігер-психиатр мен мен психологтың МАИ-на көлік құралдарын басқару құқықтарын алуға үміткер адамдарға берілетін қорытындылары, сонамен қатар арнайы ХҚО-да;
  - Дәрігер-психиатрдың қаруға иелігін алу қорытындысы;

- Стационардың ақылы палатасында сервистік қызмет көрсету;
- Өмір дағдарыстарының алдын алу (соның ішінде суицидке байланысты) және психикалық денсаулықты нығайту мақсатында, денсаулық сақтау, білім беру үйымдарында және басқада ведомстваларында дәріс, тренинг, конференция жүргізу (тапсырыс берушіден өтінім түсү бойынша).
- Коммунальное уақытша бейімдеу және детоксикация орталығы (бұдан әрі-УБДО)
- өтініштер мен қарым-қатынастар негізінде, сондай-ақ шарттық негізде психологиялық зертхананы өткізу;
- психиатрия;
- психотерапия;
- наркология;
- ақпараттық-талдау мониторинг орталығы;
- оңалту бөлімшесі (құрылымында емдеу-еңбек шеберханалары, оку сыйнаптары, студиялар, спорт секциялары, қосалқы шаруашылықтар және басқалар құрылады);
- қашықтықтан медициналық қызметтер көрсетуге арналған бөлімшелер;
- ұйымның міндеттеріне сәйкес өзге де құрылымдық бөлімшелер, сондай-ақ ұйымның тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету үшін қажетті бөлімшелер.

Мекен жайы: Қызылорда қаласы, F.Мұсрепов №71 ғимаратында «психиатриялық стационар», Қызылорда қаласы, Байиұрат батыр ауылы, Н.Тасымов №60 ғимаратында «наркологиялық стационар», Қызылорда қаласы З. Шүкіров көшесі, №52 ғимаратында «уақытша бейімдеу және детоксикация орталығы»

5. Орталықтың қызметіне, оның ұйымдастыру-басқару қызметін реттейтін құқықтық актілер мен ішкі құжаттарға жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау жұмыс тобы Қазақстан Республикасының Кодекстерін, зандарын, нормативтік құқықтық актілерін, Диспансердің Ережесін зерделеді.

Орталық қызметінде келесідей нормативтік құқықтық актілерін пайдаланылады:

«Қызылорда облыстық психикалық денсаулық орталығы» қызметінде келесідей нормативтік құқықтық актілерін пайдаланылады:

- «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI КРЗ Кодексі;
- «Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 29 маусымдағы № 350-VI КРЗ Кодексі;
- «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V КРЗ Заны;
- «Қазақстан Республикасында педиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 15 наурыздағы №КР ДСМ 25 бұйрығы;
- «Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 наурызындағы №27 бұйрығы;

-«Қазақстан Республикасы халқына психикалық денсаулық медициналық-әлеуметтік көмек көрсетуді үйімдастыру стандартын бекіту» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашасындағы №224/2020 бұйрығы;

-«Психикалық денсаулық саласында медициналық-әлеуметтік көмек көрсетудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 27 қарашасындағы №203/2020 бұйрығы;

-«Уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарының қызметін үйімдастыру қағидаларын және уақытша бейімдеу және детоксикация орталығының ішкі тәртібі қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 4 желтоқсандағы №233/2020 бұйрығы;

-«Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шенберінде және (немесе) міндettі әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы №291/2020 бұйрығы;

-«Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикалық, мінез-құлықтық бұзылуышылдықтары (аурулары) бар адамдарды психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін үйімда мәжбүрлеп емдеу үшін ішкі тәртіп қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы №237/2020 бұйрығы;

- «Жедел медициналық жәрдем, оның ішінде медициналық авиацияны тарта отырып, көрсету қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылдың 30 қарашадағы №ҚРДСМ-225/2020 бұйрығы;

- «Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы;

- «Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қантардағы №44 бұйрығы;

-«Мүгедектерді оңалтудың кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 22 қантардағы №26 бұйрығы;

- «Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шенберінде және міндettі әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз етілуге, оның ішінде белгілі бір аурулары (жай-күйі) бар азаматтардың жекелеген санаттарын, амбулаториялық деңгейде тегін және (немесе) жеңілдікпен берілетін дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың және мамандандырылған емдік өнімдердің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2017 жылғы 29 тамыздағы №666 бұйрығы;

- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі 2020 жылғы 17 тамыздағы №112-Ә Қазақстан Республикасы Премьер Министрінің өкімімен бекітілген «Қазақстан Республикасында мүмкіндігі шектеулі балаларға кешенді

көмек көрсетуді жетілдіру жөніндегі 2021-2023 жылдарға арналған Жол картасы»;

-«Балалар жылын жариялау туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 19 қантардағы №780 Жарлығының 2-тармағына сәйкес балалар жылын өткізу жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 20 наурызындағы №148 Қаулысы.

- «Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығын іске асыру мақсатында Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясын іске асыру және Қызылорда облыстық психикалық денсаулық орталығы сыйбайлас жемқорлықтың деңгейін төмендету бойынша 2022 жылға арналған іс-шаралар жоспары.

Орталық қызметтің қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыйбайлас жемқорлық жасау тәуекелдерінің болуы (дискремиялық өкілеттік пен нормалар).

Орталық өз қызметтің Жарғысында бекітілген функцияларына сәйкес жұмыс атқарады.

1. «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізілімін бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің м.а. 2020 жылғы 31 қантардағы № 39/НҚ бүйрекшімен бекітілген Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер бойынша берілетін «Электронды үкімет веб-порталынан» алынатын немесе жеке тұлғаның E.Gov электронды жеке парапасынан алынатын наркологиялық және психиатриялық есепте бар жоқтығы жөніндегі анықтамаға, жоғарғы оқу орындарына окуға түсуге, Ішкі істер органдарына және Төтенше жағдайлар комитетіне жеке азаматтар жұмысқа тұру немесе келісім-шарттарды ұзарту барысында, окуға түсуге «Электронды үкімет веб-порталынан» алынатын немесе жеке тұлғаның E.Gov электронды жеке парапасынан алынған қағаз түріндегі анықтамаға, Орталықта 5 жыл бойы қаралмағаны немесе қаралғандығы жөнінде мөрлеп анықтама беруді талап етілген. Осы аталған нысан бойынша 2022 жылдың қантар - желтоқсан айларына - 834 анықтама берілген. Бұл аталған анықтаманы беру тәртібі, регламенті және нысаны нормативтік актілермен бекітілмеуі сыйбайлас жемқорлықтың тәуекелділігін туындалады.
2. Шет елдерден келетін азаматтарға Қызылорда облысына уақытша жұмыс барысымен немесе қонаққа келу барысында, Қызылорда облысы аумағына уақытша тіркеу кезеңінде Ішкі істер департаментіндегі көші-қон қызметі Орталықтан диспансерлік есепте, яғни наркологиялық немесе психиатриялық есепте тіркелген немесе тіркелмегендігі жөнінде анықтама берілуде. Осы аталған нысан бойынша 2022 жылдың қантар - желтоқсан айларына - 140 анықтама берілген. Бұл аталған анықтаманы беру тәртібі,

регламенті және нысаны нормативтік актілермен бекітілмеуі сыйбайлас жемқорлықтың тәуекелділігін туындатады

3. Қызылорда облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы (*әрі қарай -басқарма*) тарапынан белгіленген тәртіппен азаматтарды оңалтуға немесе санаторий-курорттың емдеуге жолдамамен жіберіледі. Бұл азаматтардың жолдамасына Орталықта диспансерлік есепте тіркелген немесе тіркелмеген жөнінде анықтама берілуде.

Бұл ретте, «**құқықтық олқылық**» болудың келесідей индикаторлары байқалады:

- 1) құқықтық акт немесе ішкі құжат талдау объектісі лауазымды адамының шешімдер қабылдау негіздері және тәртібі белгіленбебен;
- 2) әкімшілік рәсімдерді жүргізу мерзімдері жоқ;
- 3) талаптардың сақталмағаны үшін жауапкершілікті белгілейтін ереженің болмауы, бұл олардың декларативті сипатына және іс жүзінде қолданудың мүмкін еместігіне алып келеді.

Яғни, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін тұгызатын жасырын қызмет анықталуда.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

персоналды басқару бағыты бойынша:

Персоналды басқару, соның ішінде кадрлардың ішінана ауысуы; Диспансердің штат саны 868,5 штат бірлік.

Кадрлық құрам бойынша: бекітілген құрылымға сәйкес дәрігерлер – 96,25; медбикелер – 318,5; кіші буын – 269,5; медициналық емес қызметкерлер – 151, психолог-33,5.

2022 жылдың қантар айынан 5-ші желтоқсанға дейін:

жұмысқа қабылданғандардың саны - 27;

жұмыстап босатылғандар саны - 30.

Тәртіптік жауапкершілікке қатысты.

2022 жылдың қазан айынан 5-ші желтоқсанға дейін:

Тәртіптік жаза қолданылғандыр - 4.

Кадр мәселесін реттеу барысында құқықтық мәселелер немесе сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Мұдделер қақтығысын реттеу бойынша:

2022 жылдың қантар - желтоқсан айлары аралығында мұдделер қақтығысы фактілері анықталған жоқ.

Рұқсат беру функцияларын жүзеге асыру.

Орталықтың құзыреттілігінде көзделмеген.

Бақылау функцияларын іске асыру.

Орталықтың функциялары іске асырылмайды.

Орталықтың ұйымдастыру-басқару қызметінен туындастырын өзге де мәселелер.

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштеріне байланысты:

2022 жылдың 1-ші қарашасынан 05 желтоқсанға дейін келіп түскен өтініштердің 13 жолданым бойынша заннама талаптарына сәйкес жазбаша жауап берілген.

Қарауға жолданған жеке және занды тұлғалардың жолданымдары Қазақстан Республикасының Экімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес жауаптар берілуін, өтініштердің уақытылы есепке алынуын қадағалау бағытында талаптарын бұзушылықтар орын алмаған.

Мемлекеттік сатып алуларды «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңының талаптарына сәйкес жүзеге асыру.

2022 жыл бойынша:

Орталықтың мемлекеттік сатып алуудың 2022 жылға арналған жоспарын бекіту туралы 05.01.2022 жылдың №1 директордың бұйрығымен бекітілген:

Баға ұсыныстарын сұрату тәсілі арқылы - 41 хабарландыру беріліп, 41- келісім шарт жасалған:

Мемлекеттік сатып алуда баға ұсынымдар арқылы 36 хабарландыру

Оның ішінде 4 келісім шарт сот шешімі арқылы токтатылып, жеткізуі тарапты мемлекеттік сатып алуда жозықсыз ретінде келісім-шарттар бұзылып және жеткізуі тарапы жозықсыз ретінде тіркелген;

Мемлекеттік сатып алуда конкурстық тәсілмен 5 хабарландыру.

Сонымен қатар, Орталықтың барлық қызметкерлері Бас Прокуратуралың Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің «Акпараттық сервисі» базасы бойынша тексерілген. Азаматтық қызметшілер сottалмаған.

Бұқаралық ақпарат құралдарында Орталықтың қызметшілеріне қатысты теріс материалдар анықтауға мониторинг жүргізілді. Зерттеу кезеңінде теріс материалдар анықталған жоқ. Прокурорлық қадағалау актілері келіп түскен жоқ. Сот тәртібімен даулар деректері орын алмаған.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау және жою мақсатында ұсыным:

1. Диспансерлік есепте тұратындығы немесе тұрмайтындығы туралы анықтаманы автоматтандырылған жүйеде қолдану бойынша жоғарғы оқу орындарына, Ішкі істер органдары мен Төтенше жағдайлар департаментіне ұсыныс беру. Диспансерлік есепте тұратындығы немесе тұрмайтындығы туралы анықтаманы «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізілімін бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлік м.а. 2020 жылғы 31 қантардағы № 39/НҚ бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік қызметтер бойынша алынатын анықтаманы берілген зан шенберніде пайдалану.
2. Шет елдерден келетін азаматтарға Қызылорда облысына уақытша жұмыс барысымен немесе қонаққа келу барысында, Қызылорда облысы аумағына уақытша тіркеу кезеңінде Ішкі істер департаментіндегі көші-қон қызметі Орталықтан диспансерлік есепте, яғни наркологиялық немесе психиатриялық есепте тұратын немесе тұрмайтындығы жөнінде анықтама автоматтандыру және уақытша тіркеуге келген азаматтардан

өз елдерінен анықтаманы алып жүруді жүктеу немесе Одақтас елдерде Денсаулық сақтау министрлігі бірлесе отыра жүйені автоматтандыру.

3. Қызылорда облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметті бағдарламалар басқармасы (әрі қарай -басқарма) «Мүгедектігі баадамдарды абилитациялаудың және оңалтудың кейбір мәселелер туралы» КР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 201 жылғы 22 қаңтардағы №26 бүйрығы негізінде жұмыс жасайды Аталмыш бүйрықта «Электронды үкімет веб-порталынан» алынатып немесе жеке тұлғаның E.Gov электронды жеке параптасынан алынатып наркологиялық және психиатриялық есепте тұратындығы немесе тұрмайтындығы жөніндегі анықтаманы автоматтандыру. Берілген заңберінде жұмыс жасау, қағаз бастылықтан арылу.

Заң болімінің басшысы

А.Б.Турсунов

А.П.Пазылханов